

Divi Thomae Aqvinatis Doctoris Angelici Opera Omnia

Summa diligentia ad exemplar Romanæ Impreßionis restituta
Complectens Quæstiones, Qvæ Dispvtatæ Dicvntvr, & Quæstiones
Quodlibetales, siue Placitorum eiusdem S. Thomæ

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Venetiis, 1593

1 De Beato Benedicti.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72780](#)

D I V I
T H O M A E A Q V I N A T I S
D O C T O R I S A N G E L I C I .
Q V A E S T I O N E S
Q V O D L I B E T A L E S .

QVÆSTIO I.

A *QUESTION II.*

ARTICVLVS PRIMVS.

Vtrum beatus Benedictus uiderit diuinam essentiam

V A E S I T V M est de Deo, Ange
lo, & homine. De Deo quæstū
est & quantum ad diuinam na-
turam, & quātūm ad naturam
humanam assumptam. Quantū
ad diuinam naturam quæstūm
est, Vtrum beatus Benedictus
in vīstōne, qua vidit totū mun-
dum, diuinam essentiam viderit: & ostendebatur
¶ sic. Dicitn. Greg. 4. diologorum de hac vīsione
loquens. Animæ vidēti Deū angusta fit omnis crea-
tura: sed videre Deum est videre diuinam essentiam.
ergo beatus Benedictus vidit diuinam essentiam.
¶ Prat. Ibidem subdit Greg. 9. totum mundum vi-
dit in diuino lumine: sed non est aliud lumen, vel
claritas Dei quam ipse Deus, vt idem Grego. dicit,
& habetur in glo. Exo. 33. super illud. Non videbit
me homo, & viuet. ergo beatus Benedictus vidit
Deum per essentiam.

S E D C O N T R A est, quod dicitur Io. i. Nemo Deum vidit vñquam, vbi dicit gl. ¶ nullus in mortali carne viuens, Dei essentiam videre potest.

R E S P O N S U M. Dicendum, q̄ corporis corruptibilis
aggravat animam, vt dicitur Sapient. 9. Summa autem
elevationis mentis humana est, vt ad diuinam es-
tentiam videndum pertingat, vnde impossibile est
vt mens humana corpori unita Dei essentiam vi-
deat, vt Aug. dicit 12. super Genes. ad literam, nisi huic
vita mortali funditus homo intereat, vel sic aliena-
tur a sensibus, vt nesciat utrum sit in corpore, an
extra corpus, sicut de Paulo legitur 2. ad Corin. 11. 1.
Beatus autem Benedictus quando illam visionem
vidit, nec huic vita funditus mortuus erat, nec a
corporeis sensibus alienatus: quod pater per hoc,
q̄ dum adhuc in caderem visione periferetur, alium
ad idem videndum aduocavit, ut idem Greg. referat:
vnde manifestum est, q̄ Dei essentiam non vidit.
Dicitur. No 10 erit magnus, q̄ ante partum Virginis mag-
nus no fuit, sed quia potētia quam Dei filius na-
turaliter habet, homo erat ex tempore accepturus: ergo
multo magis ex tempore potuit accipere filius Dei ab ipsi
sui mutatione novam filiationem, ut sic ei conueniat
duae filiationes, una aeterna, & alia temporalis.
S E D C O N T R A. A quo aliquid habet q̄ sit tales
ab eius unitate habet q̄ sit unus tale: sed filiatione
aliquis habet q̄ sit filius. ergo una filiatione est unus
filius: sed Christus est unus filius, & non duo: ergo
in Christo non sunt duas filiationes, sed una tantum.
R E S P O N S U M. Dicendum, quod relationes differunt in
hoc ab omnibus aliis rebus generibus, quia ea que
sunt aliorum generum, ex ipsa ratione sui generis ha-
bent q̄d sint res naturae, huc quatuor ex ratione qua-
titatis, & qualitatis ex ratione qualitatibus: sed relationes

AD PRIMVM ergo dicendum, qd Grego. ex quadam proportione argumentari intendit in verbis illis. Si enim uidentes Dei essentiam, in eius comparatione totam creaturam reputar parvum quid ad videndum, non est mirum si beatus Benedictus per lumen diuinum aliud amplius uidere potuit, quam homines communiter uidentur.

A D S E C V N D M dicendum, quod lumē Dei
quādoque dicitur ipse Deus, quādoque vero aliud
lumen deriuatum ab ipso, secundum illud Psalmi
ſt̄e trigesimosexto. In lumine tuo videbimus lu-
men: hic autem accipitur pro lumine deriuato a
Deo.

DE INDE quærbantur duo circa hūmanam
naturam in Christo.

¶ Secundo, De morte eius. Vtrum in cruce mor-

Secundo, De morte eius, Vtrum in cruce mortuus fuerit.

A R T I C V L V S I I .

Vtrum in Christo sint due filiationes:

CIRCA primum sic procedebatur. Videtur quod in Christo sint duæ filiationes. Multiplicata. n. causa relationum, multiplicantur relations: genera ratio autem est causa filiationis, cum ergo alia sit generatio, qua Christus natus est aeternus alter a patre, & alia quod natus est temporaliter a matre, erit etiam alia filatio, quia refertur ad patrem, & alia quae referatur ad matrem.

¶ Præt. Quod recipit ex tempore aliquid absolu& abesse sui mutatione, multo magis absque sui mutatione pott recipere temporaliter aliquam proprietatem relata: sed filius Dei ex tempore recepit aliqd ab solute aliqd: sui mutatione, qa super illud Luc. i. Magnus erit, & filius altissimi vocabitur, dicit Ambr. Non id erit magnus, quia ante partu Virginis magnus non fuerit, sed quia potestna quam Dei filius naturaliter hec, homo erat ex tempore acceptus: ergo multo magis ex tempore potest accipere filius Dei abique, sed in mutatione nouam filiationem, ut sic ei conueniat duae filiations, una aeterna, & alia temporalis.
SED CONTRA. A quo aliquid hec in itinale

S E D C O N T R A . A quo aliquid hēt q̄ sit tale, ab eius unitate hēt q̄ sit unum tale: sed filiatione aliquis hēt p̄ sit filius. ergo una filiatione est unus filius: sed Christus est unus filius, & non duo. ergo in Ch̄o non sunt duas filiations, sed una tantum.

RESPON. Dicendū, quod relationes differūt in
hoc ab omnībus aliis rerū gēneribus, quia ea quæ
1. p. q. 2. 8.
at. 1. 2.

funt aliorum generum, ex ipsa ratione sui generis habent quod sint res naturae, sicut qualitates ex ratione qualitatis, & qualites ex ratione qualitatis; sed relationes non hent quod sint res naturae ex ratione respectus ad alterorum. Inveniuntur res, quidam respectus qui non sunt reales, sed rationales tantum, sicut scibile referat ad sciendum, non aliqua reali relatione in scibili existente, sed potius ea scientia referat ad ipsum. Nam in philosophia metaphysica, sed relatio hest quod sint res naturae ex sua causa, per quam una res naturalis ordinatur habet ad alteram, qui quidam ordino naturalis & realis est ipsius ipsa relatio: unde dextrum & sinistrum animalium sunt relationes reales, quia consequitur quaedam naturales virtutes. In colimna autem sunt respectus rationis ratiunculae, ad ordinem animalium ad ipsam. Ex eodem autem hest aliquid quod sit ens, & quod sit unum, & ideo continetur.

Quodlib. S. Tho. A git